

УКРАЇНА
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА РАДА
Сьоме демократичне скликання
(Дев'ята сесія)

РІШЕННЯ

від 23.09.2016. № 276-9/2016
м. Івано-Франківськ

**Про Програму протидії
захворюванню на туберкульоз
в області на 2017-2020 роки**

З метою реалізації заходів щодо стабілізації епідемічної ситуації із захворювання на туберкульоз в області, поліпшення спеціалізованої комплексної профілактики та лікування туберкульозу, відповідно до статті 43 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" обласна рада

вирішила:

1. Затвердити Програму протидії захворюванню на туберкульоз в області на 2017-2020 роки (далі – Програма)(додається).

2. Департаменту охорони здоров'я облдержадміністрації (М. Матейко):

2.1. При складанні та поданні департаменту фінансів облдержадміністрації бюджетних запитів на 2017 рік та наступні роки враховувати потребу в коштах на реалізацію заходів Програми.

2.2. При прийнятті Загальнодержавної програми протидії захворюванню на туберкульоз на 2017-2020 роки внести відповідні доповнення до затвердженої Програми протидії захворюванню на туберкульоз в області на 2017-2020 роки.

2.3. Забезпечити неухильне виконання заходів Програми.

3. Департаменту фінансів облдержадміністрації при складанні проекту обласного бюджету щороку передбачати кошти для виконання заходів Програми, виходячи з можливостей дохідної частини обласного бюджету.

4. Рекомендувати головам райдержадміністрацій, міським головам міст обласного значення, головам ОТГ розробити та затвердити відповідні регіональні програми і забезпечити їх неухильне фінансування та виконання; сприяти налагодженню взаємодії між органами місцевого самоврядування, закладами охорони здоров'я, освіти, соціальними службами та службами сім'ї і молоді шляхом проведення круглих столів, інформаційно-роз'яснювальних заходів, забезпечити систематичний розгляд епідситуації з туберкульозу та виконання заходів Програми на засіданнях координаційних рад з питань протидії захворюванню на туберкульоз райдержадміністрацій та виконкомів міських рад міст обласного значення.

5. Контроль за виконанням рішення покласти на першого заступника голови обласної ради В. Гладія і постійну комісію обласної ради з питань охорони здоров'я та соціальної політики (М. Піцуряк).

Голова обласної ради

Олександр Сич

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення обласної ради
від 23.09.2016. № 276-9/2016

ПРОГРАМА
протидії захворюванню на туберкульоз в області
на 2017-2020 роки

Замовник Програми
Департамент охорони здоров'я
облдержадміністрації

М. Матейко

Керівник Програми
Заступник голови
облдержадміністрації

І. Пасічняк

**Паспорт
Програми протидії захворюванню на туберкульоз в області
на 2017-2020 роки**

1. **Ініціатор розробленої Програми (замовник)** – департамент охорони здоров'я облдержадміністрації.
2. **Розробник Програми** – департамент охорони здоров'я облдержадміністрації.
3. **Термін реалізації Програми** – 2017-2020 роки
4. **Етапи фінансування Програми** – 2017-2020 роки
5. **Обсяги фінансування Програми (тис. грн.):** 35320,78 тис. грн.

Роки	Обсяги фінансування			
	Всього	в т.ч. за джерелами фінансування		
		обласний бюджет	Районні та міські бюджети, бюджети ОТГ	інші джерела
2017-2020 р. р в тому числі:	35 320,78	35 320,78	Виходячи з фінансових можливостей бюджету	-
2017 р.	7 982,50	7 982,50		-
2018 р.	8 778,35	8 778,35		-
2019 р.	9 727,76	9 727,76		-
2020 р.	8 832,17	8 832,17		-

6. Очікуванні результати виконання Програми:

- щорічне зниження рівня захворюваності та смертності на туберкульоз на 1 відсоток;
- знизити показник частоти переривання лікування до 10 відсотків;
- довести кількість виявлених із застосуванням методу мікроскопії мазка мокротиння випадків захворювання на туберкульоз серед осіб, що вперше захворіли, до 50 відсотків;
- забезпечити повне одужання 70 відсотків хворих, яким вперше поставлено діагноз туберкульоз;
- запобігти поширенню мультирезистентного туберкульозу;
- запобігти поширенню ВІЛ асоційованого туберкульозу та знизити рівень смертності від ко-інфекції (туберкульоз/ВІЛ-інфекція) на 10 відсотків шляхом застосування мультидисциплінарного підходу до надання медичної допомоги таким хворим;
- забезпечити своєчасне виявлення хворих на туберкульоз;
- зменшити кількість хворих, що лікуються повторно та перервали курс лікування;
- забезпечити належне функціонування системи моніторингу ефективності здійснених заходів щодо протидії захворюваності на туберкульоз в області та ведення регіонального комп'ютерного реєстру.

7. Термін проведення звітності: звіт про виконання заходів Програми та досягнення очікуваних результатів подається обласній раді щоквартально, до 10 числа місяця, наступного за звітним кварталом та публікується на інтернет-сторінці обласної ради.

**Замовник Програми
Департамент охорони здоров'я
облдержадміністрації**

М. Матейко

**Керівник Програми
Заступник голови
облдержадміністрації**

І. Пасічняк

Обґрунтування доцільності розроблення і прийняття Програми протидії захворюванню на туберкульоз в області на 2017-2021 роки

Аналіз проблеми та обґрунтування необхідності її розв'язання

Туберкульоз – це захворювання, яке визнано не лише медичною, а й серйозною соціальною проблемою, що потребує повсякденної уваги та нагальних заходів щодо її вирішення з боку держави та громадськості.

На тлі поступової стабілізації епідемічного процесу, на сьогодні становить загрозу поширення мультирезистентного туберкульозу та ко-інфекції (туберкульоз/ВІЛ-інфекція).

Зокрема і в нашій області окреслилася низка невирішених проблем щодо захворюваності на туберкульоз, а саме:

- недостатній рівень раннього виявлення туберкульозної інфекції у дітей, виявлення хворих на туберкульоз шляхом проведення туберкуліодіагностики серед контактних осіб та осіб, які належать до груп ризику, стосовно захворювання на туберкульоз та ВІЛ-інфікованих;

- погіршення ефективності лікування хворих на туберкульоз (в т.ч. внаслідок недостатнього оперативного оздоровлення хворих);

- збільшення частоти мультирезистентного туберкульозу;

- низький рівень фінансування та недотримання вимог інфекційного контролю, як наслідок зростання захворюваності серед медичних працівників;

- зростання туберкульозу серед ВІЛ-інфікованих;

- необхідність відкриття відділень для лікування хворих з мультирезистентним туберкульозом;

- недостатній рівень забезпечення соціального супроводу хворих, створення та обладнання ДОТ-кабінетів для контрольованого лікування;

- проблемним є питання впровадження сучасних методів діагностики хворих, зокрема комп'ютерної томографії.

На цьому фоні необґрунтовано, хаотично руйнується матеріально-технічна база фтизіатричної служби, а саме:

- протягом останніх чотирьох років не поновлюється медичне діагностичне обладнання, не виділяються кошти на ремонт, перевірку та обслуговування наявного обладнання, на придбання постільної білизни, проведення капітальних ремонтів і покращення умов перебування пацієнтів у стаціонарах;

- недостатньо виділяються кошти на проведення профілактики туберкульозу, в т.ч. на проведення виїзних флюорографічних обстежень населення у віддалених та гірських населених пунктах області.

В Україні склалася критична ситуація: в умовах соціально-економічної кризи, яка поглиблюється через військовий конфлікт на Сході країни, зростають ціни як на продовольчі, промислові товари, так і на комунальні послуги, знижується рівень життя населення, і як наслідок прогнозується погіршення епідемічної ситуації з туберкульозу, що потребуватиме проведення додаткових організаційних заходів та фінансових витрат.

Зобов'язання органів державної виконавчої влади та місцевого самоврядування в цій ситуації полягають в тому, щоб посилити контроль за епідемією, активізувати роботу міжвідомчих регіональних комісій по боротьбі з туберкульозом, забезпечити поліпшення матеріально-технічної бази протитуберкульозних закладів та відділень, забезпечити комплексне лікування, повноцінне харчування та профілактичні огляди.

Мета програми

Метою Програми є поліпшення епідемічної ситуації в напрямку зниження рівня захворюваності та смертності від туберкульозу та ко-інфекції (туберкульоз/ВІЛ-інфекція), запобігання розвитку хіміорезистентного туберкульозу, підвищення ефективності лікування серед жінок та чоловіків шляхом врахування гендерних особливостей хворих осіб, поліпшення лабораторної діагностики, зниження темпів поширення мультирезистентного туберкульозу шляхом реалізації державної політики, що ґрунтується на принципах забезпечення загального та рівного доступу населення до високоякісних послуг з профілактики, діагностики і лікування туберкульозу.

Основні завдання Програми

Для досягнення визначеної цією Програмою мети слід забезпечити:

- збільшення рівня раннього виявлення туберкульозної інфекції шляхом щорічного проведення туберкулінодіагностики та профілактичних флюорографічних оглядів;
- підвищення ефективності лікування хворих на туберкульоз, з урахуванням гендерних особливостей вразливих груп осіб, в т.ч. шляхом збільшення рівня оперативного оздоровлення хворих;
- стабілізацію та зниження поширення мультирезистентного туберкульозу шляхом відкриття відповідних відділень, забезпечення соціального супроводу хворих із врахуванням потреб жінок і чоловіків, створення та обладнання ДОТ-кабінетів для їх контрольованого лікування;
- зниження рівня захворюваності на туберкульоз серед ВІЛ-інфікованих, шляхом ранньої діагностики з урахуванням гендерних особливостей вразливих груп осіб;
- належне дотримання вимог інфекційного контролю, з метою зниження захворюваності серед медичних працівників;
- впровадження сучасних методів діагностики хворих, зокрема шляхом забезпечення фтизіатричної служби області сучасним медичним обладнанням, зокрема: комп'ютерним томографом, відеобронхоскопічними системами, відеоторакоскопічною стійкою, пересувним флюорографом і т.д.;
- належне функціонування системи моніторингу ефективності здійснених заходів щодо протидії захворюваності на туберкульоз в області;
- фінансування усіх заходів Програми (в т.ч. комплексного діагностування і лікування хворих, забезпечення їх повноцінним харчуванням; придбання, перевірку та обслуговування медичного обладнання; проведення капітальних ремонтів, покращення умов перебування пацієнтів у стаціонарах і т.д.).

Очікувані результати виконання Програми

Виконання Програми дасть змогу:

- щорічно знижувати рівень захворюваності та смертності на туберкульоз на 1 відсоток;
- знизити показник частоти переривання лікування до 10 відсотків;
- довести кількість виявлених із застосуванням методу мікроскопії мазка мокротиння випадків захворювання на туберкульоз серед осіб, що вперше захворіли, до 50 відсотків;
- забезпечити повне одужання 70 відсотків хворих, яким вперше поставлено діагноз туберкульоз;
- запобігти поширенню мультирезистентного туберкульозу;
- запобігти поширенню ВІЛ асоційованого туберкульозу та знизити рівень смертності від ко-інфекції (туберкульоз/ВІЛ-інфекція) на 10 відсотків шляхом

застосування мультидисциплінарного підходу до надання медичної допомоги таким хворим;

- забезпечити своєчасне виявлення хворих на туберкульоз;
- зменшити кількість хворих, що лікуються повторно та перервали курс лікування;

- забезпечити належне функціонування системи моніторингу ефективності здійснених заходів щодо протидії захворюваності на туберкульоз в області та ведення регіонального комп'ютерного реєстру.

Фінансове забезпечення виконання Програми

Фінансування Програми здійснюється за рахунок коштів обласного, районних та міських бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад, а також інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

Обсяг фінансування Програми визначається щороку виходячи з можливості дохідної частини обласного бюджету.

**Директор департаменту
охорони здоров'я
облдержадміністрації**

Мирон Матейко

**Перелік
заходів, обсяги та джерела фінансування Програми протидії
захворюванню на туберкульоз в області на 2017-2021 роки**

№ п/п	Найменування заходу	Виконавець	Термін виконання	Орієнтовані обсяги фінансування					Очікувальні результати
				роки	всього	в т.ч. за джерелами фінансування			
						обласний бюджет	місцевий бюджет	інші джерела	
ПРОФІЛАКТИЧНІ ЗАХОДИ									
1.	Забезпечити дотримання вимог інфекційного контролю в закладах охорони здоров'я загальної мережі (в т.ч. придбання засобів індивідуального захисту органів дихання, ламп УФО, деззасобів і т.д.)	Департамент охорони здоров'я обласної державної адміністрації, районні держадміністрації, виконкоми міських рад міст обласного значення, заклади охорони здоров'я загальної мережі області	2017-2020 роки	2017-2020 в т.ч.: 2017 2018 2019 2020	в т.ч.	- - - -			Недопущення випадків захворювання на туберкульоз медичних працівників закладів охорони здоров'я загальної мережі
2.	Забезпечення дотримання інфекційного контролю у протитуберкульозних закладах (в т.ч. придбання засобів індивідуального захисту органів дихання, ламп УФО, деззасобів, санітарних автомобілів для транспортування хворих на туберкульоз)	Департамент охорони здоров'я обласної державної адміністрації, обласний фтизіопульмонологічний центр, протитуберкульозні заклади та відділення області	2017-2020 роки	2017-2020 в т.ч.: 2017 2018 2019 2020	9998,00 в т.ч. 2198,00 2399,00 2600,00 2801,00	9998,00 2198,00 2399,00 2600,00 2801,00			Недопущення випадків захворювання на туберкульоз медичних працівників протитуберкульозних закладів

3.	Виявлення хворих шляхом проведення туберкулінодіагностики серед контактних осіб і осіб, що належать до груп ризику стосовно захворювання на туберкульоз та ВІЛ-інфікованих	Департамент охорони здоров'я обласної державної адміністрації, обласний фтизіопульмонологічний центр, протитуберкульозні заклади та відділення області	2017-2020 роки	2017-2020 в т.ч.: 2017 2018 2019 2020	486,28 в т.ч. 115,00 117,60 123,76 129,92	486,28 115,00 117,60 123,76 129,92			Збільшення на 5% виявлення хворих на туберкульоз серед контактних осіб та осіб з груп ризику стосовно захворювання на туберкульоз та ВІЛ-інфікованих
4.	Раннє виявлення туберкульозної інфекції у дітей шляхом щорічного проведення туберкулінодіагностики	Департамент охорони здоров'я обласної державної адміністрації, районні держадміністрації, виконкоми міських рад міст обласного значення, заклади охорони здоров'я загальної мережі області	2017-2020 роки	2017-2020 в т.ч.: 2017 2018 2019 2020	в т.ч. 	- 			Попередження захворюваності на туберкульоз серед дитячого населення. Своєчасне (100%) виявлення дітей та підлітків з "віражем" тубпроби
5.	Проведення комплексної діагностики та раннього виявлення туберкульозу флюорографічним обстеженням	Департамент охорони здоров'я обласної державної адміністрації, обласний фтизіопульмонологічний центр, протитуберкульозні заклади та відділення області, заклади охорони здоров'я загальної мережі області	2017-2020 роки	2017-2020 в т.ч.: 2017 2018 2019 2020	209,50 в т.ч. 32,50 45,75 59,00 72,25	209,50 32,50 45,75 59,00 72,25			Запобігання розвитку деструктивних форм туберкульозу

ДІАГНОСТИЧНІ ЗАХОДИ

6.	Забезпечити протитуберкульозні заклади необхідним сучасним медичним, діагностичним обладнанням. (зокрема: відеобронхоскопічними системами, відеоторакоскопічною стійкою, пересувним флюорографом і т.д.)	Департамент охорони здоров'я обласної державної адміністрації, обласний фтизіопульмонологічний центр, протитуберкульозні заклади та відділення області	2017-2020 роки	2017-2020 в т.ч.: 2017 2018 2019 2020	13710,00 2950,00 3500,00 4200,00 3060,00	13710,00 2950,00 3500,00 4200,00 3060,00			Своєчасне виявлення та лікування туберкульозу, у т.ч. мультирезистентних форм
7.	Забезпечити належне функціонування лабораторій I, II, III рівня з метою ефективності діагностики випадків туберкульозу (в т.ч. реактиви, посуд лабораторний, придбання, повірка, обслуговування обладнання, транспортування мокротиння)	Департамент охорони здоров'я обласної державної адміністрації, обласний фтизіопульмонологічний центр, протитуберкульозні заклади та відділення області, районні держадміністрації, виконкоми міських рад міст обласного значення, заклади охорони здоров'я загальної мережі області	2017-2020 роки	2017-2020 в т.ч.: 2017 2018 2019 2020	2685,00 665,00 670,00 675,00 675,00	2685,00 665,00 670,00 675,00 675,00			Підвищення рівня виявлення туберкульозу, зменшення термінів діагностики, підтвердження легеневих форм
8.	Забезпечити проведення до та післятестового консультування та тестування на ВІЛ-інфекцію хворих на туберкульоз	Департамент охорони здоров'я обласної державної адміністрації, обласний фтизіопульмонологічний центр, протитуберкульозні заклади області	2017-2020 роки	2017-2020 в т.ч.: 2017 2018 2019 2020	320,00 80,00 80,00 80,00 80,00	320,00 80,00 80,00 80,00 80,00			Покращення діагностики та ефективності лікування хворих з ко-інфекцією

ЛІКУВАЛЬНІ ЗАХОДИ

9.	Забезпечити належне хірургічне лікування хворих на туберкульоз легень та позалегеновий туберкульоз	Департамент охорони здоров'я обласної державної адміністрації, обласний фтизіопульмонологічний центр	2017-2020 роки	2017-2020 в т.ч.: 2017 2018 2019 2020	1280,0 320,0 320,0 320,0 320,0	1280,0 320,0 320,0 320,0 320,0			Підвищення показника ефективності лікування шляхом оперативного оздоровлення
10.	Забезпечити роботу кабінетів контрольованого лікування у загально-лікувальній мережі та надання ДОТ-послуг на рівні первинної ланки, у т.ч. надання соціальних послуг хворим на туберкульоз на амбулаторному етапі	Департамент охорони здоров'я обласної державної адміністрації, районні держадміністрації, виконкоми міських рад міст обласного значення, заклади охорони здоров'я загальної мережі області	2017-2020 роки	2017-2020 в т.ч.: 2017 2018 2019 2020		- - - - -			Покращення якості лікування хворих на амбулаторному етапі, підвищення рівня ефективності лікування
11.	Приведення у відповідність до санітарних та будівельних норм протитуберкульозних установ. Створення відділень для лікування хворих на мультирезистентний туберкульоз	Департамент охорони здоров'я обласної державної адміністрації, обласний фтизіопульмонологічний центр, протитуберкульозні заклади та відділення області	2017-2020 роки	2017-2020 в т.ч.: 2017 2018 2019 2020	3684,00 885,00 909,00 933,00 957,00	3684,00 885,00 909,00 933,00 957,00			Покращення умов перебування пацієнтів в умовах стаціонару. Попередження розвитку розширеної резистентності.
12.	Забезпечення харчуванням хворих у протитуберкульозних установах згідно з нормами	Департамент охорони здоров'я обласної державної адміністрації, обласний фтизіопульмонологічний центр, протитуберкульозні заклади та відділення області	2017-2020 роки	2017-2020 в т.ч.: 2017 2018 2019 2020	2600,00 650,00 650,00 650,00 650,00	2600,00 650,00 650,00 650,00 650,00			Харчування – один із методів лікування хворих, з дотриманням натуральних норм встановлених постановою Кабінетом Міністрів України від 27.12.2001 №1752

13	Забезпечення належного функціонування системи моніторингу ефективності здійснених заходів щодо протидії захворюваності на туберкульоз в області та ведення регіонального комп'ютерного реєстру.	Департамент охорони здоров'я обласної державної адміністрації, обласний фтизіопульмонологічний центр	2017-2020 роки	2017-2020	348,00	348,00			Об'єктивний облік хворих та лікувального процесу, здійснення постійного контролю і кураторських візитів.
				В т.ч.:					
				2017	87,00	87,00			
				2018	87,00	87,00			
				2019	87,00	87,00			
2020	87,00	87,00							

**Директор департаменту
охорони здоров'я облдержадміністрації**

Мирон Матейко